Metodika

Výběrová kritéria

Výběr studií byl zahájen specifikací zařazovacích kritérií: studie publikované v letech 2013–2023, anglický jazyk, dostupný full text, intervenční a kontrolní skupina pacientů se stabilní ICHS, intervence koordinovaná sestrou, hodnocení kvality života před a po intervenci měřené pomocí validovaných nástrojů a vyjádřené hodnotou p.

Vyhledávací strategie

V období od ledna do března 2024 byly prohledány databáze PubMed, Scopus, Web of Science, ProQuest, Google Scholar. Vybraná klíčová slova: „Nurse-led, Nurse's intervention, Nurse's education, Nursing; Coronary Heart Disease, Stable coronary disease, Coronary artery disease, Cardiac rehabilitation; Quality of life, Qol" byla kombinována pomocí booleovských operátorů „AND a OR".

Pro vyhledávání dat byla použita strategie PICO (populace, intervence, srovnání, výsledky). Populaci tvořili pacienti se stabilní ICHS (P), edukace/intervence koordinovaná sestrou byla určena jako intervence (I), studie zahrnovaly kontrolní skupinu s rutinní péčí pro porovnání (C), sledovaným výsledkem bylo skóre kvality života pacientů (O).

Výběr článků vč. PRISMA diagramu

Dva nezávislí výzkumníci (PB a PT) postupovali podle vývojového diagramu PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic reviews and Meta-Analyses). Rešerše literatury vygenerovala 448 záznamů, bylo odstraněno 42 duplicit. Názvy a abstrakty zbývajících 406 článků byly zkontrolovány a 362 jich bylo odstraněno pro neshodu s kritérii pro zařazení. Bylo přečteno 44 studií a 20 jich bylo vyřazeno, v důsledku toho je zařazeno 24 studií. Proces a výsledky vyhledávání s využitím PRISMA jsou uvedeny na obrázku 1.

Hodnocení kvality zahrnutých studií provedli nezávisle tři výzkumníci (PB, PT, HRS) pomocí hodnotící tabulky vlastního designu (viz extrakce dat). Po následující diskuzi byly vyloučeny irelevantní výzkumy.

Obr. 1. *PRISMA*

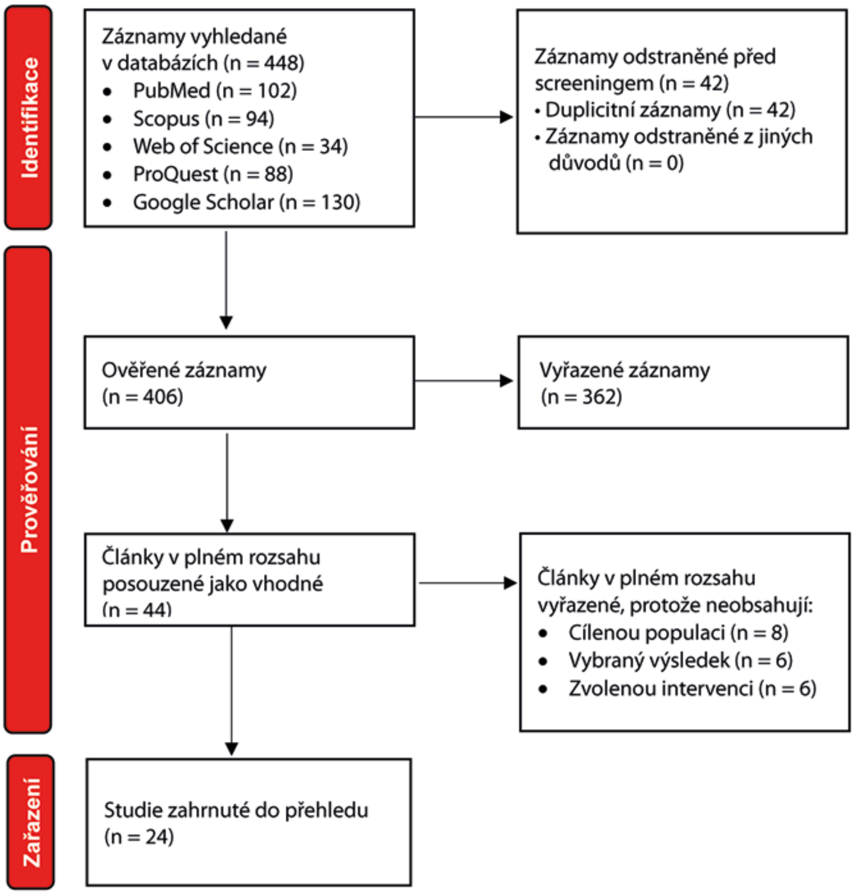

Extrakce dat

Extrahovaná data 24 studií byla zdokumentována v tabulce Přehledný popis studií (Tab. 1) zahrnující následující informace: Autor studie/ Rok publikace/Země výzkumu; Intervence koordinovaná sestrou v intervenční skupině; Typ studie/Velikost vzorku/Vzorek pacientů; Výsledek/Nástroj hodnocení kvality života.

Výsledky

Bylo zařazeno celkem 24 unicentrických studií. Dle metodologie popisované autory studií se jednalo o randomizované kontrolované studie (n = 13), randomizované studie (n = 3), randomizovanou placebem kontrolovanou a dvojitě zaslepenou studii (n = 1), prospektivní studii (n = 1), retrospektivní studie (n = 2), případovou-kontrolní studii (n = 1), quasi-experiment (n = 1) a studie bez bližší specifikace (n = 2).

Zařazení pacienti splňovali definici stabilní ICHS, která zahrnuje (a) pacienty se stabilní anginou pectoris či pacienty s ekvivalenty anginy pectoris, pokud jsou způsobeny ICHS (n = 10), (b) pacienty více než rok po akutním koronárním syndromu (n = 2), (c) pacienty po revaskularizačních výkonech (PCI/koronární angioplastika či CABG/koronární bypass) (n = 12), (d) pacienty s chronickou dysfunkcí levé komory prokazatelně způsobenou ICHS (n = 1).

Velikost vzorku u intervenčních a kontrolních skupin se pohybovala mezi 28–548 pacienty, celkem bylo sledováno 1 846 pacientů v intervenčních a 1 816 pacientů v kontrolních skupinách.

Pro hodnocení kvality života byly využity různé nástroje, případně jejich kombinace (n = 2). Mezi nejčastěji využité patřil dotazník SF-36 (n = 7), SF-12 (n = 3), SAQ/Seattle Angina Questionnaire (n = 4), WHOQOL-BREF (n = 2) a CCQQ/Chinese Cardiovascular Quality of Life Questionnaire (n = 2). Dále byl využit dotazník Quality-of-Life Rating Scale v4, QLQ-C30/ Quality-of-Life Questionnaire Core 30 (2), Mac New Heart Disease Health-related Quality of Life, MacNew Heart Disease Health-Related Quality of Life Questionnaire 15, QOL-C30, CAT/Chronic Obstructive Pulmonary Disease Assessment Test, Quality of Life Questionnaire (15D) a PKS-CHD/Perceived Knowledge Scale for Coronary Heart Disease. Statistická významnost výsledků byla hodnocena na hladině 1 nebo 5 %.